

Ledelsesberetning

Med udgangen af 2017 ejer og administrerer Fugleværnsfonden 948 hektar naturområder fordelt på 21 reservater. Der er ikke sket ny erhvervelser i 2017. I 2018 er der lagt op til, at Fugleværnsfonden udvider sine områder på ny.

Større projekter

I 2017 underskrev Fugleværnsfonden en slutseddel på køb af ca. 28 ha skov på Bornholm i en sprækkedal med navnet Svartingedalen. Det er Fugleværnsfondens første køb på Bornholm. Skov er en naturtype, som Fonden ikke forvalter så meget af, så derfor var det Fugleværnsfondens ønske at købe mere skov. Området er beskrevet på Fugleværnsfondens hjemmeside. Købet blev ikke endeligt afsluttet i 2017, idet Landbrugsstyrelsen først skulle godkende Fugleværnsfonden som ejer af området. Derfor er købet først formelt sket i 2018.

Ved Fugleværnsfondens reservat i Bøjden Nor tog et større projekt sin begyndelse i 2017. I Færgehavnen, hvor færger fra Als lægger til, etablerer Fugleværnsfonden en udstilling om fuglene omkring færgehavnen, dvs. fuglene i Bøjden Nor. I tilknytning til udstillingen håber fonden at kunne opstille et fugletårn og en legeplads, men det afhænger af, om Kystdirektoratet vil give tilladelse til dette, da det hele ligger inden for strandbeskyttelseslinjen. Projektet forventes afsluttet efter sommer 2018 og er støttet af Friluftsrådet, ANT Fonden, Faaborg-Midtfyn Kommune samt Det sydfyenske Dampskibsselskabs Fond. Tak til dem og også tak til Danske Færger A/S, som vi har et meget fint samarbejde med.

I 2017 brugte Fugleværnsfonden også meget tid på et andet projekt, nemlig udviklingen af "Det Innovative Observationsskjul", som er en helt ny type skjul, der flyder i vandkanten med ruder, der sikrer, at fuglene ikke kan se de fuglekiggere og fotografer, der sidder i skjulet. På den måde kan man komme helt tæt på fuglene, uden at de kan registrere det. I 2018 skal skjulet etableres i Fugleværnsfondens naturreservat i Tryggelev Nor før ynglesæsonen starter. Skjulet indvies i foråret 2018. Projektet er støttet af Realdania og Aage V. Jensen Naturfond, som vi takker for støtten og samarbejdet.

I Fugleværnsfondens naturreservat Saksfjed-Hyllekrog er et større projekt også igangsat i 2017. Her skal etableres vildgræsning for både heste og kvæg, som får et samlet område på ca. 200 ha at græsse på. Vildgræsningen forudsætter, at der er tilgang til rent drikkevand i hele området, og at hegn, låger og færreste ændres/etableres, så kreaturerne får frie muligheder for at bevæge sig rundt på de 200 ha. Opsynsfolk, dyrlæge og kvægets ejer holder fortsat øje med, at dyrene har det godt. Projektet er støttet af 15. Juni Fonden og Aage V. Jensen Naturfond, som vi takker for støtten.

I Fugleværnsfondens naturreservat Nørreballe Nor blev der i 2017 gennemført en større renovering af de 2 fugleøer i noret. Projektet blev støttet af Beckett-Fonden og Grosserer Schiellerup og Hustrus Fond 1. Tak for støtten.

I Fugleværnsfondens naturreservat Gundsømagle Sø blev den gamle og rådne gangbro fjernet og en ny sat op for støtte givet af AP Møller Fonden. Tak for støtten.

Fugleværnsfondens reservat Gulstav Mose på Sydlangeland indgik også i 2017 som en del af et EU LIFE-projekt "Rare Nature" med Faaborg-Midtfyn Kommune som projektleder. Her skal 18 våde lysåbne naturområder (blandt andet rigkær og højmoser) sikres og forbedres på Langeland, Fyn og i Midtjylland. Gulstav Mose indgår i projektet med både rigkær og den sjældne og prioriterede naturtype; kalkrig mose med Hvas avneknippe. Projektet støttes af EU LIFE+ samt projektparterne og eksterne bidragsydere, hvoraf de største er Villum Fonden og 15. Juni Fonden. Vi takker for støtten. Projektet forløber efter planen og afsluttes i 2018.

I 2017 brugte sekretariatet også en del ressourcer på en ny ansøgning til EU LIFE. Ansøgningen på 333 sider blev indsendt 14. september 2017 i samarbejde med Middelfart Kommune, Kerteminde Kommune, Kolding Kommune, Sønderborg Kommune, Nordfyns Kommune, Kystdirektoratet, Naturstyrelsen Fyn, Naturstyrelsen Storstrøm, Syddansk Universitet og Stiftung Naturschutz i Schleswig-Holstein. Titlen er "Better BirdLIFE", og formålet er at forbedre udvalgte lokaliteter for kystfugle, bl.a. Fugleværnsfondens naturreservat ved Tryggelev Nor.

Naturpleje

I 2017 underskrev Fugleværnsfonden en betinget slutseddel om 28 ha i Svartingedalen på Bornholm, og de indledende skridt mod en fuglevenlig naturpleje i sprækkedalen blev taget.

Blandt de vigtigste plejetiltag på reservaterne i 2017 kan herudover nævnes:

- Ny praksis med slån timer af engene ved Barup sø.
- Ny fangfold i Stormengene med støtte fra Nationalpark Vadehavet.
- Rydninger af opvækst ved Gundsømagle sø, herunder rydning af yngleøen.
- Ny plejeplan til Ravnstrup sø, forventes afsluttet og godkendt primo 2018.
- Ny driftsplan for Gulstav Mose igangsat.
- Ny fangfold ved Tryggelev Nor med støtte fra NaturErhvervsstyrelsen.
- Vildgræsning (>100 ha sammenhængende græsningsområde) i Saksfjed-Hyllekrog projekteret i 2017 og forventes etableret i 2018 med støtte fra Aage V. Jensen Naturfond og 15. Juni Fonden.
- Sikring af dræn og afgangsrør ved Bøjden Nor.
- Erhvervelse af ATV til Nyord Enges frivillige arbejdsgruppe med støtte fra Friluftstrådet.
- Omfattende regulering af prædatorer på Nyord Enge og i Saksfjed-Hyllekrog. Tilladelser for 2018 omfatter også Stormengene og Agerø.

Formidling

Fugleværnsfonden har i 2017 afholdt over 50 ture og arrangementer med fondens naturvejledere. I gennemsnit har der været 25 deltagere pr. tur. Det er noget mindre end de forrige år, hvilket både kan skyldes det dårlige vejr på rigtig mange af turene, og at annonceringen var mangelfuld i 2017 pga. udskiftning i medarbejderstaben. I 2017 blev der ansat endnu en naturvejleder i Fugleværnsfonden, hvilket gav mulighed for at afprøve nye typer ture. Bl.a. blev der afholdt tre ture i samarbejde med Nivaagaards Malerisamling. Derudover har de frivillige i fondens naturreservater også afholdt guidede ture, så der igen har været mere 100 guidede fugleture i fondens naturreservater i 2017 – ligesom i de foregående år. Tak til de frivillige for den fine indsats.

Også i 2017 blev der i juni og august måned afholdt BioBlitz med stor succes. Flora og fauna ved Fugleværnsfondens naturreservater Saksfjed-Hyllekrog og Nyord Enge blev undersøgt grundigt i et helt døgn af dygtige eksperter, og der var rigtig mange spændende fund.

På Fugleværnsfondens hjemmeside blev der i løbet af foråret lagt en række videoer med fokus på fuglestemmer i fondens naturreservater. Fugleværnsfondens profil i 2017, Martin Brygmann, og forrige års profil, Johan Olsen, deltog i flere af klippene.

I 2017 fik Fugleværnsfonden opført et nyt fugleskjul på Fugleværnsfondens naturreservat på Agerø og fik renoveret fugletårnet på Nyord Enge. Tak til 15. Juni Fonden, Spar Nord Fonden og Lemvig-Müller Fonden.

Overvågning

Overvågningen af fugle og natur på Fugleværnsfondens naturreservater er nu sat i system med mange frivillige gode hjælpere rundt om i Danmark. Overvågningsprogrammet fungerer efter hensigten, og Fugleværnsfonden takker de mange, der hjælper til med at indsamle de fine resultater, som kan bruges til at følge udviklingen i både træk- og ynglefugle samt udvalgte steder også anden natur. På den måde kan Fugleværnsfonden med tiden opnå bedre viden om, hvilke tiltag i reservaterne, der gavner fugle og natur bedst.

Resultaterne fra overvågningen findes i DOF Basen og i publikationen "Fugleåret".

Lokale frivillige arbejdsgrupper

Fugleværnsfonden har over 200 frivillige fordelt på fondens naturreservater rundt om i landet. I 2017 ydede de frivillige – ligesom foregående år – en meget stor indsats i reservaterne med naturpleje, overvågning, fugleture og vedligeholdelse af publikumsfaciliteter. Uden de frivillige er det ikke muligt at sikre så fin en tilstand af reservaterne, som tilfældet er i dag, og det skal de frivillige have en stor tak for.

Der var ikke fællestræf for de frivillige i 2017. Det er hensigten at holde fællestræf hvert andet år, så det er planlagt til at finde sted igen i 2018.

Indtægter

Fondens erhvervsindkomst stammer primært fra indtægter opnået ved græsning i fondens naturreservater og er på 1,5 mio. kr. Afgræsningen er i de fleste af Fugleværnsfondens naturreservater et vigtigt led i naturplejen. Med græsningen forbedres mange fugles levevilkår – især de truede og sårbare fuglearter.

Indtægten fra fonde og legater i 2017 udgør 3,3 mio. kr. Indtægten fra arv udgør i 2017 260 t.kr. og ligger dermed meget lavt i forhold til foregående års indtægt fra arv.

Indtægten fra bidrag og gaver er i 2017 på 428 t.kr. mod 371 t.kr. i 2016. Indtægten herfra er steget med 15 procent i forhold til året før. Indtægten fra gavebreve er også steget fra kr. 88 t.kr. i 2016 til 186 t.kr. i 2017. Fugleværnsfonden indsamler bidrag via giro, gavebreve, MobilePay, SMS, bankoverførsler og hjemmeside. Af og til modtager Fugleværnsfonden kontante donationer i forbindelse med foredrag og guidede ture.

De finansielle indtægter ligger i 2017 på 199 t.kr.

Til dækning af administrationsomkostninger er anvendt 1,4 mio. kr. i 2017. Til dækning af udgifterne på naturreservaterne er der anvendt 8,4 mio. kr.

Årets resultat

Fugleværnsfonden går ud af 2017 med et økonomisk underskud på 2,9 mio. kr. Dette skyldes, at der i 2017 var forventet arveindtægter for i alt 4,0 mio. kr. Arveindtægten bliver først realiseret i 2018.

Økonomisk målsætning

Fugleværnsfondens bestyrelse har vedtaget følgende økonomiske målsætning for fondens egenkapital:

1. En grundfond på kr. 5 mio. (krav fra myndigheder).
2. En udligningsfond på kr. 6 mio. som "buffer" til sikring af minimumsdrift i 2-3 år.
3. Henlæggelser til Fugleværnsfondens formål på kr. 10,3 mio. (aktuelt beløb).

Underskuddet i 2017 påvirker ikke denne målsætning negativt, da det meget store overskud i 2016 har sikret, at Fugleværnsfonden opfylder ovenstående målsætninger ved overgangen til 2018.

Fondens disponible egenkapital (henlæggelser til Fugleværnsfondens formål) på 10,3 mio. kr. skal anvendes til at sikre mulighed for relevante opkøb, optimal drift af reservaterne samt til at imødegå den usikkerhed, der kan være i en økonomi, der er afhængig af gaver, arv, fondsmidler og EU landdistriktsmidler.

Fugleværnsfondens strategi og mål fremgår af fondens hjemmeside: www.fugleværnsfonden.dk.

Tak til Fugleværnsfondens støtter

Fugleværnsfonden vil gerne takke alle frivillige for det store engagement i 2017. En særlig tak skal rettes til de mange bidragsydere, som har hjulpet os økonomisk i 2017, samt de testatorer, der har testamenteret til Fugleværnsfondens fordel i 2017. Sidstnævnte er Ole Gudik-Sørensen, Gunnild Kirstine Hansen og Henny Agnete Strandberg.

Til sidst en stor tak til følgende virksomheder, myndigheder, fonde og legater, som har støttet vores arbejde økonomisk i 2017:

- Aage V. Jensen Naturfond
- A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal
- Realdania
- 15. juni Fonden
- Slots- og Kulturstyrelsen
- ANT Fonden
- Landbrugs- og Fiskeristyrelsen
- Fabrikant Chas. Otzens Fond
- Beckett-Fonden
- Grosserer Schiellerup og Hustrus Fond 1
- Martin Pedersens Mindelegat
- Faaborg-Midtfyn Kommune
- Friluftsrådet
- Bodil Pedersen Fonden
- Velux Fonden
- Spar Nord Fonden
- Lemvig-Müller Fonden
- NaturErhvervstyrelsen
- Fabrikant Mads Clausens Fond
- Toosbuys Fond
- Frimodt-Heineke Fonden
- Torben og Alice Frimodts Fond
- Sam og Mia Jarris' Legat
- Lauritz og Augusta Dahls Mindelegat II
- Tømmerhandler Johannes Fogs Fond

- Nationalpark Vadehavet
- Simon Spies Fonden
- Fredensborg Kommune
- Frk. Alma Caroline Madsens Mindelegat
- Trælastbranchens Fond af 1975
- Charlotte Smidts Fond
- Direktør J.P. Lund og Hustru Vilhelmine født Bugge's Legat
- Århus Kommune
- Langeland Kommune

God Fondsledelse

1. januar 2015 trådte en ny lov i kraft "Lov om erhvervsdrivende fonde". Selvom Fugleværnsfonden er en almennyttig fond er den også "erhvervsdrivende", og derfor gælder den nye lov også for Fugleværnsfonden. I den nye lov er det et krav, at erhvervsdrivende fondes bestyrelser redegør for, hvorledes fonden forholder sig til de af Komitéen for god Fondsledelse udarbejdede anbefalinger for god fondsledelse. Denne redegørelse følger her:

Loven har for Fugleværnsfonden betydet, at fondens vedtægter i 2015 er blevet undersøgt nærmere af fondens ledelse i forhold til bestemmelserne i den nye lov. Denne undersøgelse har resulteret i følgende vurderinger fra ledelsen vedr. god fondsledelse:

Alle væsentlige anbefalinger til god fondsledelse udarbejdet af Komitéen for god Fondsledelse følges af Fugleværnsfonden. I enkelte tilfælde er en forklaring af vedtægterne i Fugleværnsfonden dog påkrævet i forhold til anbefalingerne. Det fremgår af et af Fugleværnsfondens bestyrelse udarbejdet skema, hvordan Fugleværnsfonden følger anbefalingerne og/eller forklarer sin stillingtagen til anbefalingerne. Et andet skema giver de oplysninger om medlemmerne af Fugleværnsfondens bestyrelse, som de står anbefalet af Komitéen for god Fondsledelse. De to skemaer er at finde på Fugleværnsfondens hjemmeside via dette link: <http://www.fuglevaernsfonden.dk/fuglevaernsfonden/publikationer>.

Begivenheder efter statusdagen

Der er fra balancedagen og frem til i dag ikke indtrådt forhold, som forrykker vurderingen af årsrapporten.